

Kuntakohtaiset ennakkolliset valtionosuuslaskelmat 2019

Laskelmapäivitys 14.9.2018

Sanna Lehtonen, Suomen Kuntaliitto

Valtionosuusjärjestelmän kaksiosaisuus

- Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta (2) osasta:
  1. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (laki 1704/2009)
  2. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta
- Järjestelmän kumpikin osa tulee ottaa huomioon
  - » Talousarviovalmistelussa, valtionosuuksien ennakkoarvioinnissa, vertailulaskelmia tehtäessä, tulo-meno-vertailuissa, kuntien välisissä sopimuksissa jne.
- Kuntaliitto tekee ennakkolaskelmat vain peruspalvelujen valtionosuudesta (1)
  - » OKM:n valtionosuusrahoituksen arviointi pitää tehdä kunnissa

Ennakollinen laskelma kunnan valtionosuudesta ja kotikuntakorvauksista vuonna 2019

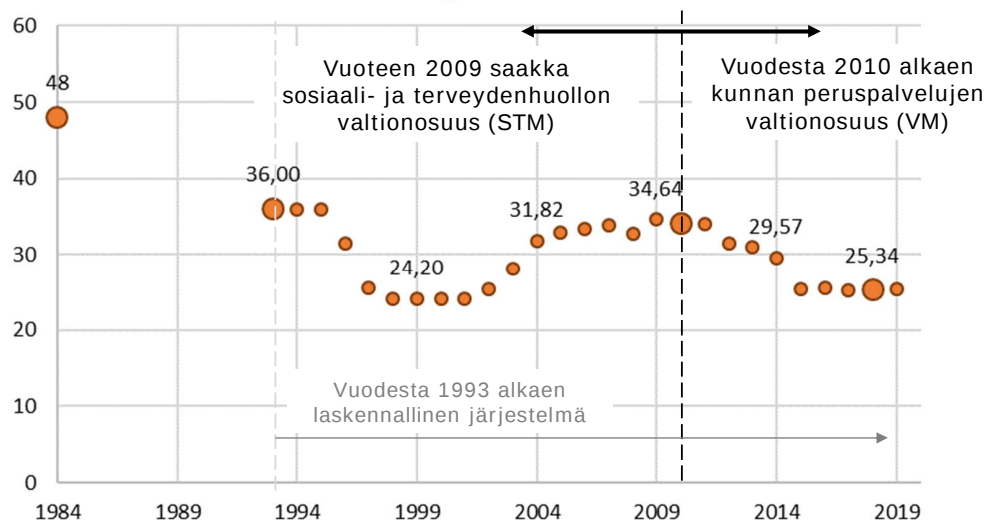
Lähde: KL 12.9.2018

Kunta	A Asukas- luku	B Kunnan perus- palvelujen valtionosuus	C siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	D Muut opetus- ja kulttuuri- toimen valtionosuudet (OKM 29.12.2017)	E Valtion- osuudet yhteensä (KL 12.9.2018)	F euroa	G prosenttia	H €/asukas	I Kotikunta- korvaus- menot, euroa 2019 (KL 12.9.2018)	J Kotikunta- korvaus- tulot, euroa 2019 (KL 12.9.2018)	K Kotikunta- korvaus, netto 2019 (KL 12.9.2018)	L Valtion- osuus- maksatus 2019
	31.12.2017	2019	2019	2018	2019							
Kaikki kunnat	5 483 641	8 457 741 529	752 063 343	-85 399 765	8 372 341 764	-85 342 868	-1,0 %	-16	283 686 193	108 532 865	-175 153 327	8 197 188 437
20 Akaa	16 769	32 467 107	8 690 891	-2 572 187	29 894 920	53 468	0,2 %	3	1 112 762	183 485	-929 278	28 965 643
5 Alajärvi	9 831	33 308 637	9 554 811	1 144 765	34 453 402	-615 738	-1,8 %	-63	528 014	2 941 630	2 413 616	36 867 018
9 Alavieska	2 610	9 316 440	2 760 438	-559 170	8 757 270	-266 193	-3,0 %	-102	17 160	72 602	55 441	8 812 712
10 Alavus	11 713	38 368 215	11 494 523	-724 360	37 643 855	-748 494	-1,9 %	-64	207 245	176 951	-30 295	37 613 560
16 Asikkala	8 248	18 526 997	4 412 831	-548 193	17 978 804	451 530	2,6 %	55	199 470	1 219 777	1 020 307	18 999 111
18 Askola	4 990	7 632 580	1 441 619	-245 390	7 387 190	-181 149	-2,4 %	-36	233 369	726 085	492 716	7 879 906
19 Aura	3 991	6 481 368	1 856 188	-647 945	5 833 423	-165 578	-2,8 %	-41	256 733	171 736	-84 997	5 748 426
46 Enonkoski	1 416	5 532 962	1 203 725	-353 055	5 179 907	-155 076	-2,9 %	-110	48 208	179 657	131 449	5 311 356
47 Enontekiö	1 893	8 749 962	1 517 598	64 079	8 814 041	72 967	0,8 %	39	26 401	6 600	-19 801	8 794 241
49 Espoo	279 044	64 181 828	-171 979 024	-16 243 523	47 938 305	5 863 046	13,9 %	21	16 650 780	3 000 899	-13 649 880	34 288 424
50 Eura	11 910	23 927 892	4 142 603	-1 209 447	22 718 445	-176 096	-0,8 %	-15	189 451	380 434	190 983	22 909 427
51 Eurajoki	9 521	11 479 094	-2 863 871	-885 295	10 593 799	-991 449	-8,6 %	-104	352 238	237 738	-114 500	10 479 300
52 Evijärvi	2 499	8 526 640	2 042 170	117 525	8 644 165	283 746	3,4 %	114	17 226	48 973	31 747	8 675 911
61 Forssa	17 185	39 434 735	8 565 063	635 702	40 070 437	71 178	0,2 %	4	337 714	579 495	241 781	40 312 218
69 Haapajärvi	7 251	22 689 815	6 617 652	335 289	23 025 104	-524 039	-2,2 %	-72	77 776	287 833	210 057	23 235 161

VM OKM Muutos Tilille
Valtionosuus kirjanpidossa 2018→2019 Kotikuntakorvaukset

Sosiaali- ja terveydenhuollon (-2009 saakka) ja peruspalvelujen valtionosuuden (2010- alkaen)

Valtionosuusprosentin muutos

36,00 %
vuonna 1993

24,20 %
vuonna 2000

34,64 %
vuonna 2009

25,37 %
vuonna 2019
(VM 14.9.2018)

Mitä muutoksia 14.9.2018 laskelmassa on edelliseen (14.6.2018) päivitykseen verrattuna?

- Veromenetysten kompensatio; euromäärä tarkistettu budjettiriihen päätöksiä vastaavaksi (+224 milj. €)
- Indeksikorotus perushintoihin (+1,3 %) ja sen leikkaus (-91 milj. €) tarkistettu
- Rahoitus digitalisaation kannustinjärjestelmään (-30 milj. €) tarkistettu budjettiriihen päätöstä vastaavaksi
- Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus päivitetty Verohallinnon 10.9.2018 verotiedoilla (perusteena verovuoden 2017 ennakkolliset tiedot)
- ...

Mitä muutoksia 14.9.2018 laskelmassa on edelliseen (14.6.2018) päivitykseen verrattuna?

- ...
- Eläketukivähennys, "Lex Lindström", tarkistettu (-21 milj. €)
- Perustoimeentulotuen kuntien rahoitusosuus tarkistettu (-368 milj. €)
- Kotikuntakorvaustulot ja –menot vuodelle 2019 (kotikuntakorvauksen perusosa 6 600 €)

Mitä 14.9.2018 laskelma sisältää?

- Vuosittaiset automaattimuutokset
  - » 31.12.2017 asukasmäärät ikä- ja kieliryhmittäin (Lähde: TK)
  - » Sairastavuustiedot (Lähde: KELA) vuodelta 2017
  - » Työllisyystiedot (Lähde: TEM)
  - » Saaristo-osakuntien väestö (Lähde: TK)
  - » Indeksitarkistus hintoihin (+ 1,3 %) ja sen leikkaus (-91 milj. €)
- ...

Peruspalvelujen hintaindeksi 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Valtionosuusindeksi:						
Peruspalvelujen hintaindeksi ¹ , muutos	-1,2	1,1	2,1	2,6	1,8	2,2
Valtionosuusindeksi, muutos	-1,0	1,1	1,3	2,3	1,8	2,2

Indeksijäädytyksen tekniikka:

Ensin korotetaan valtionosuuden laskennassa käytettäviä perushintoja, jolloin laskennalliset kustannukset kasvavat kustannustason muutosta vastaavasti. Sitten korotusta vastaava valtionosuuden lisäys vähennetään €/as-tasasuuruisesti kaikilta kunnilta.

Mitä 14.9.2018 laskelma sisältää?

- ...
- Muut lakiin perustuvat muutokset
  - » Veromenetysten kompensatio +224 milj. €
  - » Kustannustenjaon tarkistus (-854 milj. € / -213 milj. €)
  - » Kuntien perustoimeentulotuen rahoitusosuus (-368 milj. €)
- ...

Mitä 14.9.2018 laskelma sisältää?

- ...
- Poliittiset päätökset kuntien tehtävien ja velvoitteiden muutoksista (muutos valtionosuudessa)
  - » Alueellisen erikoissairaanhoidon järj. tehostaminen (-22 milj. €)
  - » Lastensuojelu ja lapsiperheiden kotiapu (+15 milj. €)
  - » Säästö omais- ja perhehoidon kehittämisen johdosta (-6,3 milj. €)
  - » Vanhuspalvelujen laatusuosituksen tarkistamien (-4,3 milj. €)
  - » Vanhusten kotihoito ja veteraanien kotiinviävät palvelut (+1,0 milj. €)
  - » Yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien määrän suhteen muutos varhaiskasvatuksessa (-0,63 milj. €)
- ...

Mitä 14.9.2018 laskelma sisältää?

- ...
- Poliittiset päätökset / Muut
  - » Kannustin / Digitalisaatio (-30 milj. €)
  - » Kiky (-497 milj. €) / lisää (-30 milj. €)
  - » Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus (-10 milj. €)
  - » Pitkäaikaistyöttömien eläketuki (-21 milj. €)
  - » Perustoimeentulotuen kuntien rahoitusosuus (-368 milj. €)

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus 28.9.30	pohjalla 2018 (1000 €)	taso 2019 (1000 €)
Valtion- ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus 2016 --> 2019		-213 400
- mistä kilpailukyky sopimuksesta johtuva kaksinkertainen valtionosuusvähennys		-59 000
Verotulomenetysten kompensatio vuodelle 2019		223 000
Verotulomenetysten kompensatiot vuosina 2010-2018	1 743 000	
Indeksijäädytys 2019		-91 500
- vuonna 2018	-42 334	
- vuonna 2017	-74 800	
- vuonna 2016	-34 602	
Indeksijäädytykset yhteensä 2016-2019		-243 236
Kilpailukyky sopimuksen vaikutus valtionosuuteen	-467 870	-497 300
Perustoimeentulotuen kuntien maksuosuus (vuoden 2017 toteutuma)	-330 847	
Vuoden 2017 talousarvion kuntien perustoimeentulotuen rahoitusosuuden korjaus		
--> Kuntien rahoitusosuus perustoimeentulotuen kustannuksiin, yhteensä 2019		-367 800
Alueellisen erikoissairaanhoidon järjestämisen tehostaminen	-63 688	-85 300
Kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmä (siirto momentille 28.9.32)		-30 000
Pitkäaikaistyöttömien eläketukeen liittyvän vähennyksen pieneneminen	-24 141	-20 900

Mitä 14.9.2018 laskelma **ei sisällä?**

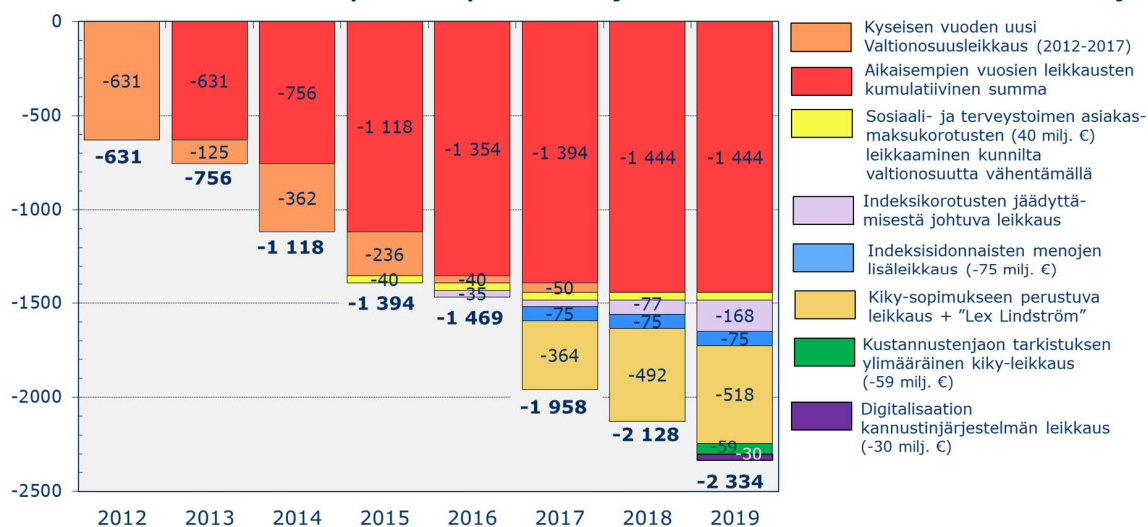
- Kaikkia määräytymistekijöitä ei vielä ole päivitetty
  - » Koulutustaustakerroin
  - » Työpaikkaomavaraisuus
- Verotiedot päivittyvät → Tulopohjan tasaus tarkentuu
- Veromenetysten kompensatiot tarkentuvat

Ennakkolaskelma 14.9.2018

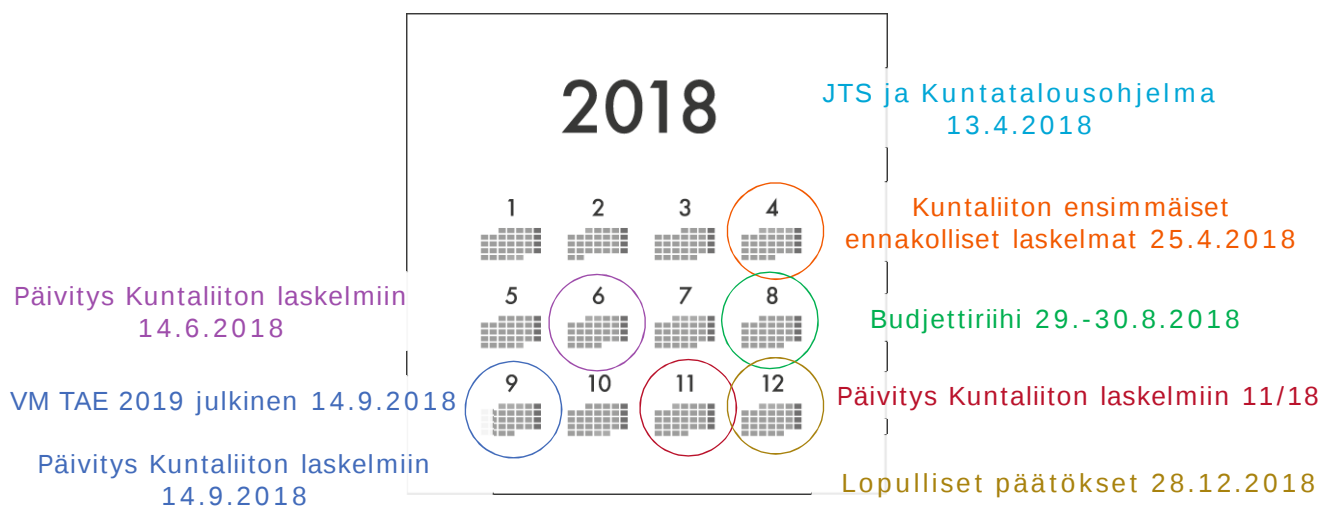
Keskeiset valtionosuusluvut 2019

- Peruspalvelujen valtionosuusprosentti **25,37 %**
- Kunnan omarahoitusosuus **3 524 €/as**
- OKM:n rahoitusosuus (2019) **255 €/as**
- Verotuloihin perustuva tasaus
  - » Keskimääräinen tuloveroprosentti (2017) **19,90 %**
  - » Tasausraja **3 691 €/as**

Vuosien 2012-2019 leikkausten vaikutus kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen, milj. €

Valtionosuuslaskenta 2019

Kuntaliiton Taloustorstai

- ajankohtaistietoa kuntien taloudesta

Taloustorstait syksyllä 2018

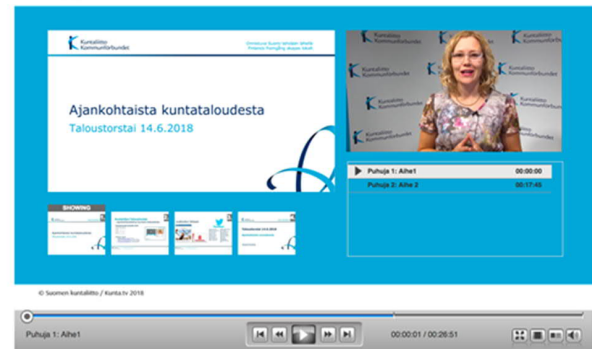
- TO 16.8.2018
- TO 20.9.2018
- TO 25.10.2018
- TO 22.11.2018
- TO 12/2018

Lisätietoja antavat:

- kehittämispäällikkö Sanna Lehtonen, sanna.lehtonen@kuntaliitto.fi, p. 050 575 9090
- tutkimussihteeri Tuija Valkeinen, tuija.valkeinen@kuntaliitto.fi, p. 050 548 1440

Taloustorstai

Suosittu perustietopaketti, joka yhdistää teoriaa ja käytännön harjoituksia

FCG: Kunnan verotulot ja valtionosuudet -koulutus

13.-14.3.2018 Helsinki
22.-23.5.2018 Tampere
23.-24.8.2018 Helsinki + etä
20.-21.11.2018 Tampere

Verotus Teoria	VOS Teoria
Verotus Käytännön laskentaa	VOS Käytännön laskentaa

FCG.

Kuntaliitto
Kommunförbundet

Kunnan verotulot ja valtionosuudet -koulutus

"Koulutus oli hyvä ja vuorovaikutteinen. Tehtävien tekeminen välissä toi auttoi ymmärtämään. Myös osallistujakuntien käyttäminen esimerkkinä oli hyvä asia."

"Kouluttajalla hyvä asenne asiaan ja kouluttamiseen!"

"Hyvä ja käytännönläheinen koulutus, syvensi ymmärrystä asiasta. Tällaisia koulutuksia lisää!"

"Kaiken kaikkiaan kaikki hyviä kouluttajia, asiantuntevia ja innostuneita :)"

"Kouluttajalta energinen ja mielenkiintoa ylläpitävä päivä."

Numeerinen osallistujapalaute (1-5):
o Kokonaisarvio: 4,67

"Aiheesta varsin vähän koulutusta tarjalla. Kouluttajat erinomaisia."

"Koulutus oli käytännön läheistä, käytiin konkreettisesti läpi lukuja ja taulukoita. Erittäin hyödyllinen koulutus. Pieni ryhmä oli myös hyvä."

"Kouluttaja osasi miettiä laskelmia kuntien näkökulmasta - millä on merkitystä ja millaisia kysymyksiä voi tulla. Aikaa oli keskustelulle ja osallistujien vuorovaikutukselle."

"Erittäin käytännönläheinen ja konkreettinen esimerkein. Pisteet siitä!"

Lisätiedot

Sanna Lehtonen
Kehittämispäällikkö, kuntatalousyksikkö
Suomen Kuntaliitto
Toinen Linja 14, FI-00530 Helsinki, Finland
Tel. +358 9771 2079
Mob. +358 50 575 9090
Sanna.Lehtonen@kuntaliitto.fi

www.kunnat.net / www.kommunerna.net / www.localfinland.net